

WYNIKI WYKONANIA PAŃSTWOWEGO PLANU ROZWOJU GOSPODARKI NARODOWEJ ZSRR W ROKU 1951

Komunikat Centralnego Urzędu Statystycznego przy Radzie Ministrów ZSRR

Rozwój przemysłu, rolnictwa i transportu, budownictwo inwestycyjne, rozwój obrotu towarowego oraz podniesienie poziomu materialnego i kulturalnego narodu w roku 1951 charakteryzują następujące dane:

I WYKONANIE PLANU PRODUKCJI W PRZEMYSŁE

Plan globalnej produkcji przemysłowej na rok 1951 wykonany został w 103,5 procent. Poszczególne ministerstwa wykonały plan produkcji przemysłowej w sposób następujący:

	Procent wykonania planu rocznego za rok 1951
Ministerstwo hutnictwa żelaza	104
Ministerstwo hutnictwa metali nie- żelaznych	102
Ministerstwo przemysłu węglowego	100,7
Ministerstwo przemysłu naftowego	103
Ministerstwo elektrowni	102
Ministerstwo przemysłu chemicznego	104
Ministerstwo przemysłu elektrotech- nicznego	103
Ministerstwo przemysłu środków łącz- ności	102
Ministerstwo budowy maszyn ciężkich	100
Ministerstwo przemysłu samochod- owego i traktorowego	100,6
Ministerstwo budowy obrabiarek	100
Ministerstwo budowy maszyn i przy- rządów	100,9

Ministerstwo budowy maszyn budo- wanych i drogowych	106
Ministerstwo budowy maszyn trans- portowych	100,9
Ministerstwo budowy maszyn rolni- czych	104
Ministerstwo przemysłu materiałów budowlanych ZSRR	102
Ministerstwo przemysłu leśnego ZSRR	94
Ministerstwo przemysłu papierniczego i drzewnego	103
Ministerstwo przemysłu lekkiego ZSRR	102
Ministerstwo przemysłu rybnego ZSRR	109
Ministerstwo przemysłu mięsnego i mleczarskiego ZSRR	103
Ministerstwo przemysłu spożywczego ZSRR	107
Przedsiębiorstwa przemysłowe mini- sterstwa uprawy bawełny ZSRR	99,7
Przedsiębiorstwa przemysłowe mini- sterstwa komunikacji	99,1
Przedsiębiorstwa przemysłowe mini- sterstwa zdrowia ZSRR	106
Przedsiębiorstwa przemysłowe mini- sterstwa kineematografii ZSRR	103
Ministerstwa przemysłu miejscowego i ministerstwa miejscowego prze- mysłu opałowego republik związ- kowych	106
Spółdzielczość rzemieślnicza	106

W roku 1951 zadania planu zostały przekroczone na odcinku produkcji niektórych rodzajów metali żelaznych, niektórych metali nieżelaznych, rur że-

lanych, węgla, koksu, ropy naftowej, gazu ziemnego, benzyny, ligroiny, materiałów pędnych dla silników Diesla, torfu, energii elektrycznej, silników elektrycznych, elektrycznych aparatów próżniowych, obrabiarek, maszyn przedziałniczych, warsztatów tkackich, niedoprzedzarek, traktorów, kombajnów zbożowych, kombajnów do sprzętu lnu, kombinowanych młocarni, maszyn do międlenia lnu, maszyn do sadzenia drzew, samochodów ciężarowych i osobowych, autobusów, lokomotyw, lokomotyw silnikowych, koparek, rozgarniarek, buldożerów, mechanicznych walców drogowych, dźwigów samochodowych, dźwigów samoczynnych, łożysk kulkowych, kauczuku syntetycznego, opon samochodowych, amoniaku syntetycznego, sody kaustycznej, kwasu siarkowego, nawozów sztucznych, chemikaliów trujących do walki ze szkodnikami roślin i chwastami, barwników i innych chemikaliów, papy, łupku, szkła okiennego, papieru, spirytusu i innych wyrobów przemysłowych.

Zadania Rządu w dziedzinie dodatkowej produkcji towarów przemysłowych i artykułów spożywczych ponad normę ustaloną rocznym planem wykonano z nadwyżką. W roku 1951 wyprodukowano ponad plan znaczną ilość tkanin bawełnianych, wełnianych i jedwabnych, wyrobów konfekcyjnych, wyrobów dziewiarskich, obuwia gumowego, maszyn do szycia, zegarków, aparatów fotograficznych, wyrobów masarskich, mleka skondensowanego, sera, tłuszczów roślinnych, cukru, wyrobów cukierniczych, konserw, makaronów, herbaty, win gronowych, szampana, piwa, mydła, papierosów, zapalek i innych towarów masowego spożycia.

Niektóre ministerstwa, które wykonały i przekroczyły roczny plan produkcji globalnej i większości najważniejszych rodzajów produkcji przemysłowej w naturze, nie wykonały planu produkcji poszczególnych artykułów. Jednocześnie poszczególne przedsiębiorstwa wykonały z nadwyżką plan globalnej produkcji dzięki wyrobom drugorzędnym, nie wykonały zaś planu produkcji wyrobów przewidzianych w planie państwowym.

W roku 1951 jakość towarów przemysłowych i ich asortyment uległy dalszej poprawie. Jednakże nie we wszystkich gałęziach przemysłu całkowicie wykonane zostały przewidziane w planie państwowym zadania w zakresie produkcji i dostaw poszczególnych artykułów ustalonego asortymentu i jakości. Tak np. ministerstwo hutnictwa żelaza nie wykonało w pełni planu produkcji poszczególnych rodzajów walcówki, ministerstwo budowy maszyn ciężkich nie wykonało planu pro-

dukcji kotłów i turbin parowych, ministerstwo budowy maszyn i przyrządów nie wykonało planu produkcji niektórych urządzeń chemicznych, kompresorów i maszyn do liczenia, ministerstwo budowy maszyn rolniczych nie wykonało w pełni planu produkcji siewników traktorowych, oczyszczarek ziarna, maszyn do sortowania ziarna i niektórych innych maszyn rolniczych, ministerstwo przemysłu materiałów budowlanych ZSRR nie wykonało w pełni planu produkcji niektórych gatunków cementu, ministerstwo przemysłu leśnego ZSRR nie wykonało w pełni planu wywozu niektórych gatunków drewna przemysłowego.

II

WZROST PRODUKCJI PRZEMYSŁOWEJ

Produkcja ważniejszych wyrobów przemysłowych w roku 1951 wzrosła w porównaniu z rokiem 1950 w sposób następujący:

	Produkcja 1951 r. w procentach w porównaniu z r. 1950
Surówka	114
Stal	115
Walcówka	115
Rury żelazne	114
Miedź	114
Ołów	125
Cynk	115
Węgiel	108
Ropa naftowa	112
Gaz ziemny	108
Benzyna	120
Nafta	103
Materiały pędne dla silników Diesla	145
Energia elektryczna	114
Turbiny parowe	110
Wielkie turbiny wodne	245
Prądnice turbinowe	211
Hydrogeneratory	193
Wielkie maszyny elektryczne	137
Silniki elektryczne	124
Lampy elektryczne	120
Wielkie, ciężkie i uniwersalne obrabiarki	111
Urządzenia dla przemysłu chemicznego	138
Maszyny rolnicze	115
Siewniki traktorowe	115
Kultywatory traktorowe	117
Kombajny zbożowe	115
Lokomotywy elektryczne	111
Autobusy	134
Motocykle	102

	Produkcja 1951 r. w procentach w porównaniu z r. 1950
Koparki	105
Maszyny do liczenia	201
Łożyska kulkowe	130
Soda kalcyonowana	109
Soda kaustyczna	108
Barwniki	115
Nawozy sztuczne	107
Chemikalia trujące do walki ze szkod- nikami roślin i chwastami	195
Kauczuk syntetyczny	120
Cement	119
Cegła	120
Papa	113
Łupek	127
Domy prefabrykowane	116
Wywóz drewna przemysłowego	117
Papier	112
Rowery	178
Maszyny do szycia	133
Megarki	127
Aparaty fotograficzne	137
Odbiorniki radiowe	116
Patofony	124
Pianina i fortepiany	121
Włókno bawełniane	133
Tkaniny bawełniane	122
Tkaniny lniane	111
Tkaniny wełniane	113
Tkaniny jedwabne	134
Wyroby dziewiarskie	126
Obuwie skórzane	117
Obuwie gumowe	111
Ryby	122
Mięso	112
Wyroby masarskie	117
Masło	106
Artykuły mleczarskie	144
Mleko skondensowane	144
Ser	120
Tłuszcze roślinne	112
Wyroby cukiernicze	116
Cukier	118
Spirytus	111
Wino gronowe	124
Szampań	121
Piwo	116
Konserwy	118
Zapalki	106
Papiercysy	113
Herbata	131

Globalna produkcja całego przemysłu ZSRR wzrosła w r. 1951 o 16 procent w porównaniu z rokiem 1950.

W roku ub. gospodarka narodowa ZSRR — zgodnie z państwowym planem dostaw — otrzymała znacznie więcej surowca, materiałów, paliwa, energii elektrycznej i urządzeń technicznych niż w roku 1950.

W 1951 r. uległ dalszej poprawie stopień wykorzystania urządzeń technicznych w przemyśle. W hutnictwie żelaza stopień wykorzystania powierzchni użytkowej wielkich pieców wzrósł w ciągu ub. roku o przeszło 5 procent w porównaniu z rokiem 1950. Spust stali z jednego metra kwadratowego trzonu pieców martenowskich wzrósł o blisko 5 procent. W przedsiębiorstwach ministerstwa przemysłu naftowego wzrosła szybkość wiercenia eksploatacyjnych. Wzrosła produkcja oczyszczanych przetworów naftowych. Wydajność kombajnów węglowych w przedsiębiorstwach ministerstwa przemysłu węglowego wzrosła w ub. roku o 19 procent. Zwiększono wykorzystanie mocy zainstalowanych urządzeń przy wytwarzaniu kauczuku syntetycznego i amoniaku syntetycznego w przedsiębiorstwach ministerstwa przemysłu chemicznego. Wzrósł stopień wykorzystania urządzeń w przemyśle bawełnianym oraz cementowym.

Zużycie surowców, materiałów, paliwa i energii elektrycznej na jednostkę produkcji w r. 1951 spadło w porównaniu z r. 1950, a w wielu gałęziach przemysłu spadło również w porównaniu z zaplanowanymi normami. Ustalony na rok 1951 plan obniżenia kosztów własnych produkcji przemysłowej został przekroczony. Oszczędności uzyskane przez obniżenie kosztów własnych produkcji przemysłowej wyniosły w r. 1951 przeszło 26 miliardów rubli, nie licząc oszczędności uzyskanych przez obniżenie hurtowych cen surowców i materiałów. Na podstawie osiągniętych w roku 1951 sukcesów w rozwoju przemysłu, w dziedzinie wzrostu wydajności pracy i obniżenia kosztów własnych produkcji, Rząd przeprowadził z dniem 1 stycznia 1952 roku nową obniżkę hurtowych cen metali, maszyn i urządzeń technicznych, paliwa, chemikali, materiałów budowlanych, papieru. Obniżono również opłaty za korzystanie z energii elektrycznej i ciepłej oraz za przewozy towarów.

III

WPROWADZENIE NOWEJ TECHNIKI DO GOSPODARKI NARODOWEJ

W roku 1951 osiągnięto dalsze sukcesy w dziedzinie wprowadzania do produkcji nowych typów maszyn, mechanizmów i materiałów.

Krajowy przemysł budowy maszyn wyprodukował w 1951 roku około 500 nowych typów i marek maszyn i mechanizmów, mających doniosłe znaczenie dla gospodarki narodowej i zapewniających jej dalszy postęp techniczny.

Wyprodukowano nowe typy potężnych turbin parowych i kotłów wysokiego ciśnienia, turbin wodnych i hydrogeneratorów, wyłączników, rozłączników i ochronników przepięciowych dla przesyłania energii elektrycznej na duże odległości.

W celu zmechanizowania robót pracochłonnych przy budowie wielkich obiektów hydrotechnicznych wyprodukowano potężne pompy ziemne i pogłębiarki, wysokowydajne jednoczerpakowe koparki kroczące i koparki walcoczerpakowe, potężne betoniarki dla zautomatyzowanych fabryk betonu oraz 25-tonowe samochody ciężarowe.

Przemysł budowy obrabiarek rozpoczął produkcję około 150 nowych typów wysokowydajnych obrabiarek do skrawania metali, kowalskich maszyn i pras oraz wielu nowych narzędzi z twardych stopów.

Wyprodukowano nowe urządzenia dla przemysłu naftowego, chemicznego, lekkiego, spożywczego i innych gałęzi przemysłu i transportu.

W celu dalszego zmechanizowania robót polnych wyprodukowano nowe typy maszyn i narzędzi do uprawy ziemi, do zasiewów, sadzenia, sprzętu upraw zbożowych, przemysłowych oraz warzywniczych. Ponadto wyprodukowano wiele nowych maszyn dla zmechanizowanego przygotowywania pasz oraz dla prac przy sadzeniu ochronnych pasów leśnych.

Wzrósł znacznie stopień mechanizacji we wszystkich gałęziach gospodarki narodowej.

Już w 1950 roku zakończono w przemyśle węglowym całkowitą mechanizację procesów wrębu, urabiania, dostawy węgla i transportu podziemnego. W r. 1951 rozpoczęto stosowanie nowych typów kombajnów do wydobycia węgla z pokładów ciekich i pochyłych. Wprowadzenie tych kombajnów umożliwiło zwiększenie stopnia mechanizacji prac przy ładowaniu węgla. System kierowania na odległość zastosowano przy pracy 1500 kombajnów i wrębiarek oraz 1350 transporterów.

Zakres zmechanizowanych prac w przedsiębiorstwach ministerstwa przemysłu leśnego ZSRR wzrósł w porównaniu z rokiem 1950 przy wyrębie lasów i podwójce 1,7 raza, przy ładowaniu drewna — 2,2 raza i przy wywózce — 1,2 raza.

We wszystkich gałęziach gospodarki narodowej opiano w roku 1951 nowe, wysokowydajne procesy technologiczne, przeprowadzano prace nad dalszą automatyzacją produkcji.

W przedsiębiorstwach ministerstwa hutnictwa żelaza 87 procent całej produkcji stali wytapiano

w piecach martenowskich wyposażonych w urządzenia do automatycznego regulowania reżimu cieplnego. Zwiększono produkcję walcówki profilowanej, co umożliwiło znaczne zmniejszenie zużycia metalu przy dalszej obróbce.

W hutnictwie metali nieżelaznych wprowadzono nowe metody i udoskonaloną technologię wzbogacania i kompleksowej przeróbki rud, koncentratów i szlamu, co pozwoliło na maksymalne wydobycie metali nieżelaznych i rzadkich.

W przemyśle naftowym zastosowano na jeszcze szerszą skalę turbinowy system wierceń. Jeszcze szerzej stosowano wydobycie ropy naftowej z zastosowaniem metody utrzymywania ciśnienia w eksploataowanych złożach, przez co osiągnięto maksymalne wydobycie ropy naftowej ze złóż. Wprowadzono nowe procesy technologiczne przetwarzania ropy naftowej przy pomocy urządzeń produkcji krajowej, co umożliwiło zwiększenie produkcji przetworów naftowych i podniesienie ich jakości.

W przemyśle budowy maszyn stosowano jeszcze szerzej przodujące metody obróbki metali — szybkościowe skrawanie, nowe elektryczne i termiczne sposoby obróbki metali. Wprowadzono automaty i półautomaty do kontrolowania wymiarów części maszyn produkowanych masowo.

W roku 1951 przeprowadzono prace w dziedzinie kompleksowej automatyzacji elektrowni wodnych oraz automatyzacji procesów cieplnych w kotłowniach elektrowni. Zautomatyzowano ponad 90 procent rejonowych elektrowni wodnych.

W roku 1951 zastosowano w gospodarce narodowej około 700 tys. wynalazków i wniosków racjonalizatorskich, złożonych przez robotników oraz techników i inżynierów, wniosków, zmierzających do usprawnienia i zasadniczego udoskonalenia procesów produkcji.

IV ROLNICTWO

W roku 1951 rolnictwo socjalistyczne osiągnęło nowe sukcesy w rozwoju produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz w dziedzinie organizacyjno-gospodarczego umocnienia kolchozów.

Jak wynika z danych Głównego Inspektoratu Państwowego przy Radzie Ministrów ZSRR dla spraw określania urodzajności, globalne zbiory zbóż — mimo niesprzyjających warunków atmosferycznych w rejonach Niziny Nadwołżańskiej, zachodniej Syberii, Kazachstanu i w niektórych innych — wyniosły w roku 1951—7 miliardów 400 milionów pudów. Plony podstawowych upraw zbożowych — pszenicy i żyta — były wyższe niż w roku 1950. Globalne

zbiory bawełny przekroczyły zbiory roku 1950 i były wyższe niż w latach poprzednich. Zbiory buraków cukrowych były wyższe niż w roku 1950 i przekroczyły 27 milionów ton.

W porównaniu z r. 1950 łączny obszar zasiewów wzrósł w r. 1951 o 6,7 miliona ha. Znacznie wzrósł obszar zasiewów bawełny, buraków cukrowych, słonecznika i innych upraw przemysłowych. Znacznie wzrósł również obszar zasiewów traw wieloletnich i jednorocznych, okopowych pastewnych i roślin przeznaczonych do silosowania.

Kołchozy i sowchozy wykonały pomyślnie jesienią 1951 r. plan siewu ozimych. Orki zimowe pod zasiew zbóż jarych 1952 roku przeprowadzono na powierzchni o 5,4 miliona ha większej niż jesienią roku 1950.

W roku 1951 umocniła się jeszcze bardziej baza techniczna rolnictwa.

Rolnictwo otrzymało w roku ubiegłym 137 tysięcy traktorów w przeliczeniu na traktory o mocy 15 KM, 53 tys. kombajnów zbożowych, w tym 29 tys. kombajnów samobieżnych, 59 tys. samochodów ciężarowych oraz 2 miliony różnych maszyn rolniczych do uprawy, zasiewu, sprzętu itd.

Dzięki wzrostowi wyposażenia technicznego rolnictwa, zmechanizowano w jeszcze większym stopniu prace rolne w kołchozach i sowchozach. Zakres prac wykonanych w roku 1951 przez ośrodki maszynowo - traktorowe w kołchozach wzrósł o 19 procent w porównaniu z rokiem 1950. W roku 1951 ośrodki maszynowo - traktorowe wykonały w kołchozach ponad 2/3 wszystkich robót polnych. W kołchozach zmechanizowano prawie całkowicie orkę, a w 3/4 siew. Ponad 60 procent zbóż sprzątnięto w kołchozach przy pomocy kombajnów. W sowchozach podstawowe prace rolne zostały prawie całkowicie zmechanizowane.

Równoległe z mechanizacją dokonano poważnych prac w dziedzinie elektryfikacji rolnictwa. W roku 1951 na jeszcze szerszą skalę zastosowano w kołchozach energię elektryczną przy oczyszczaniu ziarna, przygotowywaniu pasz, dostarczaniu wody, dojeniu krów i strzyżeniu owiec.

W roku 1951 odbywał się dalszy rozwój hodowli zwierząt, stanowiących własność społeczną kołchozów i sowchozów. Hodowla zwierząt, stanowiących społeczną własność kołchozów oraz własność sowchozów, zajęła dominujące miejsce w ogólnym pogłowie zwierząt.

Pogłowie zwierząt stanowiących własność społeczną wzrosło w kołchozach w roku 1951 w sposób następujący: bydła — o 12 proc., w tej liczbie krów o 15 proc., trzody chlewnej — o 26 proc., owiec

i kóz — o 8 proc., koni — o 8 procent. Ilość drobiu wzrosła w kołchozach półtorakrotnie.

W ciągu roku 1951 w sowchozach, podległych ministerstwu sowchozów ZSRR, pogłowie bydła wzrosło o 15 procent, w tym krów o 14 procent, pogłowie trzody chlewnej o 21 procent, owiec i kóz o 11 procent i koni o 14 procent. Ilość drobiu w sowchozach wzrosła o 27 procent.

Łączne pogłowie zwierząt w gospodarstwach wszystkich kategorii — kołchozach, sowchozach oraz zwierząt stanowiących własność kołchozników, robotników i pracowników umysłowych wzrosło o blisko 14 mln. sztuk, w tej liczbie bydła o ponad 1 milion 600 tysięcy sztuk, trzody chlewnej o 2 miliony 600 tysięcy, owiec i kóz o 8 milionów 500 tysięcy i koni o blisko 1 milion. Ilość drobiu w ciągu roku wzrosła o przeszło 60 milionów.

Kołchozy, gospodarstwa leśne, ośrodki maszynowo-traktorowe i ośrodki sadzenia ochronnych pasów leśnych oraz sowchozy w stepowych i leśno-stepowych rejonach europejskiej części ZSRR w roku 1951 założyły ochronne pasy leśne na obszarze 745 tys. ha.

V

WZROST PRZEWOZÓW W TRANSPORCIE KOLEJOWYM, WODNYM I SAMOCHODOWYM

Roczny plan przewozu ładunków w transporcie kolejowym został w r. 1951 przekroczony. W porównaniu z rokiem 1950 przewozy ładunków wzrosły o 12 procent. Ogólny plan przeciętnego ładunku w ciągu doby w r. 1951 wykonany został przez koleje w 103 procentach.

Ustalone przez plan państwowy zadania w dziedzinie przyspieszenia obrotu wagonów zostały w roku 1951 przekroczone. Zużycie paliwa na jeden tonokilometr zmniejszyło się w kolejnictwie o 3 procent w porównaniu z rokiem 1950. Jednakże zadania w dziedzinie usprawnienia pracy eksploatacyjnej w kolejnictwie nie zostały w pełni wykonane.

Roczny plan przewozu ładunków w transporcie rzeczonym wykonany został w roku 1951 w 100,6 procent. Przewozy ładunków w transporcie rzeczonym wzrosły o 13 procent w porównaniu z rokiem 1950.

Plan przewozu ładunków w transporcie morskim wykonany został w roku 1951 w 102 procentach. Przewóz ładunków w transporcie morskim wzrósł o 8 procent w porównaniu z rokiem 1950.

Przewozy ładunków w transporcie samochodowym wzrosły w porównaniu z rokiem 1950 o 29 procent.

VI

WZROST INWESTYCJI
W GOSPODARCE NARODOWEJ

W roku 1951 zrealizowano zakrojony na szeroką skalę plan w dziedzinie budownictwa. Łączna kwota państwowych nakładów inwestycyjnych wyniosła w roku 1951 — 112 procent w porównaniu z rokiem 1950. Łączna kwota państwowych nakładów inwestycyjnych w dziedzinie budowy elektrowni wyniosła 140 procent w porównaniu z rokiem 1950, w hutnictwie żelaza oraz w hutnictwie metali nieżelaznych — 120 procent, w przemyśle węglowym i naftowym — 112 procent, w przemyśle budowy maszyn — 110 procent, w przemyśle materiałów budowlanych — 135 procent, w ośrodkach maszynowo-traktorowych i sowchozach — 106 procent, w transporcie — 103 procent, w budownictwie mieszkaniowym — 120 procent.

Pomyślnie wykonano zadania planu 1951 roku w dziedzinie budowy wielkich obiektów hydrotechnicznych na Woldze, Donie i Dnieprze oraz przy budowie Głównego Kanału Turkmeneńskiego.

Przedsiębiorstwa budowlane otrzymały w roku 1951 wielką ilość wysokowydajnych maszyn i urządzeń. Liczba koparek wzrosła w porównaniu z rokiem 1950 o blisko 40 procent, zgarniarek o ponad 30 procent i buldożerów o ponad 80 procent. Poważnie wzrosła również liczba innych maszyn i urządzeń budowlanych. W budownictwie coraz szerzej stosuje się kompleksową mechanizację prac budowlanych. Usprawniono znacznie dostawy materiałów budowlanych.

W roku 1951 przedsiębiorstwa budowlane obniżyły w porównaniu z rokiem 1950 koszty budownictwa i przyspieszyły tempo budowy. Jednakże wiele przedsiębiorstw nie wykonało w pełni przewidzianych planem zadań państwowych w dziedzinie obniżenia kosztów budowy.

Przedsiębiorstwa państwowe, instytucje i rady terenowe oraz ludność miast i osiedli robotniczych zbudowały w roku 1951 przy pomocy kredytu państwowego domy mieszkalne o łącznej powierzchni 27 milionów metrów kwadratowych. Ponadto w miejscowościach wiejskich zbudowano około 400 tys. domów mieszkalnych.

VII

ROZWÓJ OBROTU TOWAROWEGO

W roku 1951 w dalszym ciągu rozwijał się handel radziecki. W związku z nowymi sukcesami, osiągniętymi w roku 1950 w rozwoju przemysłu i rolnictwa, podniesieniu wydajności pracy i obniżeniu

kosztów własnych produkcji, Rząd przeprowadził z dniem 1 marca 1951 roku nową, czwartą z kolei po zniesieniu systemu kartkowego, obniżkę państwowych cen detalicznych towarów masowego spożycia. Nowa obniżka cen przyczyniła się do jeszcze większego umocnienia rubla radzieckiego, do wzrostu jego siły nabywczej i do dalszego zwiększenia sprzedawanej ludności masy towarowej.

W sieci handlu państwowego i spółdzielczego sprzedano ludności w roku 1951 (w cenach porównywalnych) o 15 procent więcej towarów niż w roku 1950. Sprzedaż mięsa wzrosła o 32 procent, wyrobów masarskich o 29 procent, przetworów rybnych o 14 procent, masła o 10 procent, tłuszczów roślinnych o 40 procent, mleka i artykułów mleczarskich o 35 procent, jaj o 20 procent, cukru o 29 procent, wyrobów cukierniczych o 13 procent, herbaty o 29 procent, owoców o 33 procent, tkanin bawełnianych o 18 procent, tkanin jedwabnych o 26 procent, wyrobów konfekcyjnych o 14 procent, obuwia skórzanego o 11 procent, mebli o 50 procent, materiałów budowlanych dla ludności o 45 procent, mydła do prania i mydła toaletowego o 13 procent, odborników radiowych o 26 procent, zegarków o 15 procent, maszyn do szycia o 29 procent, aparatów fotograficznych o 38 procent, rowerów o 86 procent. Kilkakrotnie wzrosła sprzedaż lodówek, maszyn do prania i odkurzaczy elektrycznych.

Rozszerzyła się sieć handlu państwowego i spółdzielczego. W roku 1951 otwarto około 8 tys. nowych sklepów.

W roku 1951 sprzedano ludności znacznie więcej niż w roku 1950 artykułów żywnościowych na rynkach kolchozowych, w szczególności maki, kaszy, słoniny, drobiu, jaj, owoców i miodu.

VIII

WZROST ZATRUDNIENIA
ORAZ WZROST WYDAJNOŚCI PRACY

Liczba robotników i pracowników umysłowych, zatrudnionych w gospodarce narodowej ZSRR w końcu 1951 roku wyniosła 40,8 miliona i była większa niż w końcu 1950 roku o 1 milion 600 tysięcy. Liczba robotników i pracowników umysłowych zatrudnionych w przemyśle, rolnictwie, leśnictwie, budownictwie i transporcie wzrosła w ciągu roku o 1 milion 250 tysięcy, w instytucjach oświatowych oraz instytucjach naukowo-badawczych i w instytucjach leczniczych o blisko 250 tys., w handlu i gospodarce mieszkaniowo-komunalnej o ponad 100 tys. osób.

W roku 1951, podobnie jak w latach ubiegłych, nie było w ZSRR bezrobocia.

W roku 1951 ukończyły szkoły rzemieślnicze, kolejowe, górnicze i szkoły przysposobienia przemysłowego oraz zostało skierowanych do pracy w przemyśle, budownictwie i transporcie 365 tys. młodych wykwalifikowanych robotników.

Na specjalnych kursach oraz drogą szkolenia indywidualnego i zespołowego bezpośrednio przy warsztacie pracy podniosło w roku 1951 swe kwalifikacje zawodowe 7 milionów robotników i pracowników umysłowych.

Wydaźność pracy robotników, zatrudnionych w przemyśle, wzrosła w roku 1951 w porównaniu z rokiem 1950 o 10 procent, w tym w przemyśle budowy maszyn o 14 procent, w hutnictwie żelaza o 9 procent, w hutnictwie metali nieżelaznych o 6 procent, w przemyśle węglowym o 8 procent, w przemyśle naftowym o 9 procent, w przemyśle chemicznym o 9 procent. Wydajność pracy robotników zatrudnionych w budownictwie wzrosła w roku 1951 w porównaniu z rokiem 1950 o 9,5 procent.

IX

BUDOWNICTWO KULTURALNE, OCHRONA ZDROWIA I GOSPODARKA KOMUNALNA

W roku 1951 osiągnięto dalsze sukcesy we wszystkich dziedzinach kultury socjalistycznej.

Liczba osób kształcących się w ZSRR na wszystkich szczeblach nauczania wyniosła w 1951 r. — 57 milionów osób.

Liczba szkół 7-klasowych i średnich wzrosła w ciągu roku o blisko 5 tys. Liczba młodzieży uczęszczającej do klas od 5 — 10 wzrosła o 2 miliony 500 tysięcy.

W 887 wyższych uczelniach kształciło się w 1951 roku (włączając studia korespondencyjne) — 1356 tys. studentów, tj. o 108 tys. więcej niż w roku 1950.

W 3543 szkołach technicznych i innych średnich szkołach specjalnych kształciło się (włączając studia korespondencyjne) — 1384 tys. osób, tj. o 86 tys. więcej niż w roku 1950.

W roku 1951 ukończyły wyższe uczelnie 201 tys. młodych specjalistów, a szkoły techniczne — 232 tys. specjalistów.

Łączna liczba specjalistów z wyższym wykształceniem lub średnim wykształceniem technicznym, zatrudnionych w gospodarce narodowej, wzrosła w 1951 roku o 8 procent w porównaniu z rokiem 1950.

W roku 1951 w wyższych uczelniach oraz w instytucjach naukowych przygotowywało się do pracy naukowej ponad 24 tys. aspirantów.

Za wybitne prace w dziedzinie nauki, wynalazczości, literatury i sztuki 2694 uczonych, inżynierów, agronomów, pracowników literatury i sztuki, robotników i przodowników rolnictwa otrzymało w roku 1951 zaszczytny tytuł laurcata Nagrody Stałinowskiej.

W roku 1951 w ZSRR istniało ponad 350 tys. bibliotek wszelkiego rodzaju (bibliotek państwowych oraz bibliotek organizacji społecznych). Liczba książek w bibliotekach wynosiła przeszło 700 milionów egzemplarzy.

Liczba punktów kinematograficznych w 1951 roku wzrosła w porównaniu z rokiem 1950 — o 4 tys. Filmy i sztuki teatralne obejrzało w 1951 roku o 12 procent więcej widzów niż w roku 1950.

Latem 1951 roku ponad 5 milionów dzieci i dorastającej młodzieży przebywało w pionierskich obozach wypoczynkowych, sanatoriach dziecięcych i w ośrodkach wycieczkowo-turystycznych. Wiele przedszkoli, domów dziecka i żłobków przeniosło się na okres letni do miejscowości wypoczynkowych.

W roku 1951 rozszerzono sieć szpitali, klinik położniczych, poradni i innych instytucji leczniczych oraz sanatoriów i domów wypoczynkowych. Liczba łóżek w szpitalach i klinikach położniczych wzrosła w porównaniu z rokiem 1950 o blisko 50 tys. Liczba miejsc w sanatoriach i domach wypoczynkowych wzrosła o 18 tys. Liczba lekarzy wzrosła w 1951 roku w porównaniu z 1950 rokiem o ponad 6 procent.

Produkcja lekarstw, narzędzi lekarskich i urządzeń leczniczych wzrosła w porównaniu z rokiem 1950 o 36 procent. Wpłynęło to na znaczne usprawnienie zaopatrzenia i wyposażenia instytucji leczniczych w lekarstwa, nowoczesną aparaturę, urządzenia laboratoryjne i narzędzia lekarskie.

W roku 1951 — podobnie jak w latach ubiegłych — przeprowadzono zakrojone na szeroką skalę prace w dziedzinie budowy przedsiębiorstw komunalnych oraz rozbudowy urządzeń komunalnych w miastach i osiedlach robotniczych, budowy wodociągów i kanalizacji, linii tramwajowych i trolleybusowych, prowadzono wielkie prace nad doprowadzaniem do mieszkań gazu i centralnego ogrzewania, zazieleniano, asfaltowano i brukowano ulice i place w miastach, zakładano parki, skwery i bulwary.

X

WZROST DOCHODU NARODOWEGO ORAZ DOCHODÓW LUDNOŚCI

W porównaniu z rokiem 1950 dochód narodowy ZSRR wzrósł w roku 1951 (w cenach porównywalnych) o 12 procent.

Cały dochód narodowy należy w Związku Radzieckim do ludu pracującego. Masy pracujące ZSRR dla zaspokojenia swoich osobistych potrzeb materialnych i kulturalnych otrzymały podobnie jak w roku 1950 — około 3/4 dochodu narodowego. Reszta dochodu narodowego pozostała do dyspozycji państwa, kolchozów i organizacji spółdzielczych, w celu rozszerzenia produkcji socjalistycznej oraz dla innych potrzeb ogólnopństwowych i społecznych.

Dzięki wzrostowi dochodu narodowego uległa znacznej poprawie sytuacja materialna robotników, chłopów i inteligencji oraz stworzone zostały warunki dalszego rozszerzenia produkcji socjalistycznej w mieście i na wsi.

Polepszenie materialnej sytuacji ludności ZSRR znalazło wyraz we wzroście płacy robotników i pracowników umysłowych, w podniesieniu jej realnej wartości, we wzroście dochodów chłopów zarówno ze społecznej gospodarki kolchozowej, jak i z przyzagrodowych gospodarstw indywidualnych.

Ponadto ludność otrzymała od państwa w roku 1951 — podobnie jak w latach poprzednich — zasiłki i świadczenia z tytułu ubezpieczeń społecznych robotników i pracowników umysłowych, renty i emerytury, bezpłatne i ulgowe skierowania do sanatoriów, domów wypoczynkowych i instytucji dziecięcych, zasiłki dla matek wielodzietnych i samotnych, bezpłatną pomoc lekarską, bezpłatną naukę i możliwość podniesienia kwalifikacji, stypendia dla osób kształcących się oraz szereg innych ulg i świadczeń. Ponadto wszyscy robotnicy i pracownicy umysłowi, tj. około 41 milionów osób, otrzymali płatne urlopy wypoczynkowe, co najmniej dwutygodniowe, a pracownicy szeregu zawodów — dłuższe urlopy. Z tytułu wyżej wymienionych świadczeń ludność radziecka otrzymała w roku 1951 od państwa 125 miliardów rubli.

W wyniku obniżki cen towarów masowego spożycia oraz wzrostu płacy roboczej robotników i pracowników umysłowych, wzrostu dochodów pieniężnych chłopów i ich dochodów w naturze, jak również w wyniku zwiększenia świadczeń i ulg otrzymywanych przez ludność od państwa — dochody robotników i pracowników umysłowych oraz dochody chłopów wzrosły w roku 1951 w porównaniu z rokiem 1950 (w cenach porównywalnych) — o 10 procent.

CENTRALNY URZĄD STATYSTYCZNY
PRZY RADZIE MINISTRÓW ZSRR

„Prawda”, 29 stycznia 1952 r.